

Povrat poreza po godišnjem obračunu i podnošenje prigovora na privremeno porezno rješenje za 2023. godinu

Mirjana Mahović Komljenović*

Za ostvarene dohotke tijekom 2023. godine koji se prema Zakonu o porezu na dohodak smatraju godišnjim, Porezna uprava po službenoj dužnosti provodi poseban postupak te građanima dostavlja privremeno porezno rješenje. Ako se u postupku utvrđivanja godišnjeg poreza na dohodak utvrdi razlika više plaćenog predujma poreza na dohodak u odnosu na utvrđenu godišnju obvezu, više plaćeni porez vraća se poreznom obvezniku bez posebnog pisanog zahtjeva. Obavijest o privremenim poreznim rješenjima u svezi povrata poreza na dohodak za 2023. godinu, građani su počeli dobivati krajem travnja 2024. godine u svoje Korisničke pretince u sustav e-Građani, a Porezna uprava je početkom svibnja 2024. godine započela s dostavom rješenja poštom na adrese prebivališta ili uobičajenog boravišta. Međutim, neovisno od obavljenog povrata poreza na dohodak i prireza za 2023. godinu, porezni obveznici imaju mogućnost najkasnije do kraja 31. srpnja 2024. godine podnijeti prigovor na zaprimljeno privremeno porezno rješenje, ako smatraju da su podaci za izračun u posebnom postupku bili nepotpuni ili netočni. Iznimno, porezni obveznici koji će privremeno porezno rješenje zaprimiti nakon 31. srpnja 2024. godine, mogu podnijeti prigovor u roku od 30 dana od dana zaprimanja privremenog poreznog rješenja.

1. Uvod

Dohodak kojeg ostvaruju fizičke osobe u RH tijekom poreznog razdoblja, dijeli se na godišnji dohodak ili konačni dohodak, a obveza plaćanja poreza provodi se prema odredbama Zakona o porezu na dohodak (Nar. nov., br. 115/16. -114/23. - dalje Zakon) te njegovog provedbenog propisa Pravilnika o porezu na dohodak (Nar. nov., br. 10/17. -143/23. - dalje Pravilnik).

Porez na dohodak obračunava se godišnje, na temelju dohotka za koji se obvezno podnosi godišnja porezna prijava na Obrascu DOH ili se provodi poseban postupak oporezivanja po službenoj dužnosti.

Fizičkim osobama na koje se primjenjuje poseban postupak utvrđivanja godišnjeg poreza na dohodak i prireza, Porezna uprava (dalje PU) obavlja dostavu privremenog poreznog rješenja prema adresi njihova prebivališta ili uobičajenog boravišta. Protiv privremenog poreznog rješenja donesenog na temelju izračuna godišnjeg poreza na dohodak i prireza od strane PU, porezni obveznik može podnijeti prigovor ako smatra da su podaci iz dostavljenog rješenja nepotpuni ili netočni.

Radi jedinstvenog postupanja u provođenju posebnog postupka oporezivanja, PU je izdala i **uputu Godišnja prijava poreza na dohodak i provedba posebnog postupka utvrđivanja godišnjeg poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak za 2023. godinu**, KLASA:410-23/24-01/1; UR-BROJ:513-07-21-01-24-1 od 8. veljače 2024. godine koja se

može pronaći na mrežnim stranicama PU, i prema kojoj se obavlja utvrđivanje godišnjeg obračuna poreza na dohodak za 2023. godinu.

2. Primjena posebnog postupka utvrđivanja godišnjeg poreza na dohodak za 2023. godinu

Godišnjim dohotkom na koji se primjenjuje poseban postupak a prema čl. 51. st. 2. Zakona, smatra se ukupan dohodak od nesamostalnog rada i drugi dohodak koji se ne smatra konačnim, a koji je ostvaren u poreznom razdoblju.

Navedeno znači da PU provodi poseban postupak za sve one porezne obveznike – građane koji ostvaruju dohodak od nesamostalnog rada (plaću i mirovinu) i drugi dohodak (naknade po osnovi ugovora o djelu, autorske naknade isplaćene prema posebnom zakonu kojim se uređuju autorska i srodna prava i sl), za koje se uplaćeni porez na dohodak i prirez tijekom godine, ne smatra konačnim.

Takvi porezni obveznici koji ostvaruju dohotke koji se ne smatraju konačnim, nemaju obvezu podnošenja godišnje porezne prijave na Obrascu DOH, već za njih PU po službenoj dužnosti provodi poseban postupak oporezivanja.

U skladu s čl. 19. Zakona, na utvrđeni iznos porezne osnove primjenjuju se dvije porezne stope, od 20 % i 30 %.

Godišnji porez na dohodak za 2023. godinu, plaća se po stopi od 20 % na poreznu osnovicu do visine 47.780,28 € te po stopi od 30 % na dio porezne osnove koji prelazi iznos od 47.780,28 €.

* Mr. sc. Mirjana Mahović Komljenović, dipl. oec., Ministarstvo financija-porezna uprava, Zagreb

Porezne stope	Godišnja porezna osnovica
20 %	do 47.780,28 €
30 %	iznad 47.780,28 €

Još samo za 2023. godinu, utvrđeni iznos godišnjeg poreza služi kao osnovica za obračun prireza, i to za građane koji imaju prebivalište u gradovima ili općinama koji su na temelju posebnog zakona uveli obvezu plaćanja prireza.

Prema čl. 46. Zakona, utvrđeni godišnji porez na dohodak umanjuje se za:

- 50 % razmjernog dijela porezne obveze koja se odnosi na mirovinu, ili
- 50 % razmjernog dijela porezne obveze koja se odnosi na ostali dohodak od nesamostalnog rada ako porezni obveznik ima prebivalište i boravi na području jedinica lokalne samouprave razvrstanih u I. skupinu po stupnju razvijenosti prema posebnom propisu o regionalnom razvoju RH i/ili na području Grada Vukovara utvrđenog prema posebnom propisu o obnovi i razvoju Grada Vukovara.

Posebno se napominje da je 13. siječnja 2024. godine stupila na snagu nova Odluka o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (dalje: JLS), prema stupnju razvijenosti koja je objavljena u narodnim novinama 3/24. Prema navedenoj Odluci, neke su općine stekle status područja JLS-a razvrstanih u I. skupinu po stupnju razvijenosti, a neke su taj status izgubile.

Općine koje su stekle status područja JLS razvrstanih u I. skupinu po stupnju razvijenosti su: Borovo, Bošnjaci, Čaglin, Darda, Davor, Dragalić, Erdut, Gorjani, Janjina, Kneževi Vinogradi, Prgomet, Slavonski Šamac i Sućuraj.

Područja koja su izgubila status područja JLS razvrstanih u I. skupinu po stupnju razvijenosti od 13. siječnja 2024. godine su: Brinje, Crnac, Dežanovac, Donja Motičina, Donja Voća, Glina, Kapela, Lečevica, Lovrec, Nova Rača, Proložac, Saborsko, Severin, Staro Petrovo Selo, Špišić Bukovica, Udbina i Zagvozd.

2.1. Umanjenje godišnjeg poreza na dohodak za mlade osobe do 30 godina života

Na temelju godišnjeg obračuna poreza na dohodak za 2023. godinu, povrat poreza na dohodak dobivaju i mlade osobe do 30. godine života s osnove umanjenja poreza na dohodak obračunanog na plaću.

Naime, prema čl. 46. st. 2. Zakona, godišnji porez na dohodak umanjuje se:

- ❖ fizičkim osobama do 25 godina života koje ostvaruju dohodak od nesamostalnog rada (plaću iz čl. 21. st. 1. točke 1. Zakona) i to za 100 % razmjernog dijela porezne obveze obračunane na dio porezne osnovice na koju se plaća godišnji porez po stopi od 20 %, a koja se odnosi na dohodak od nesamostalnog rada,
- ❖ fizičkim osobama od 26 do 30 godina života koje ostvaruju dohodak od nesamostalnog rada (plaću iz čl. 21.

st. 1. točke 1. Zakona) i to za 50 % razmjernog dijela porezne obveze obračunane na dio porezne osnovice na koju se plaća godišnji porez po stopi od 20 %, a koja se odnosi na dohodak od nesamostalnog rada.

Prema čl. 58.st.6. Pravilnika, pravo na umanjenje godišnjeg poreza na dohodak, imaju fizičke osobe do 30 godina života kojima su godine rođenja te porezno razdoblje za koje se isto može koristiti, utvrđene u Tablici »Godine rođenja mladih fizičkih osoba koje imaju pravo na umanjenje iz čl. 46. st. 2. Zakona u pojedinom poreznom razdoblju«

Tablica 1. Godine rođenja mladih fizičkih osoba koje ostvaruju umanjenje godišnjeg poreza na dohodak za 2023. godinu

Porezno razdoblje	Godine rođenja mladih fizičkih osoba koje imaju pravo na umanjenje iz članka 46. stavka 2. Zakona u pojedinom poreznom razdoblju	
	Od 26 do 30 godina – 50 % umanjenje poreza i prireza	Do 25 godina – 100 % umanjenje poreza i prireza
2023.	1993., 1994., 1995., 1996. i 1997.	1998., 1999., 2000. ...

Umanjenje godišnjeg poreza na dohodak koristi se za cijelo porezno razdoblje u kojem porezni obveznik navršava određenu godinu života, pri čemu se olakšica odnosi samo na primitke po osnovi nesamostalnog rada odnosno plaće iz čl. 21. st. 1. točka 1. Zakona. Navedeno znači da poreznu olakšicu prema godinama života, nije moguće primijeniti primjerice i na ostvarene primitke po osnovi poduzetničke plaće propisane u čl. 21. st. 1. točka 2. Zakona, kao i na ostvarene primitke fizičkih osoba po osnovi drugog dohotka.

Ovisno od ostvarene svote primitka po osnovi plaće i drugog dohotka, uplaćenog poreza na dohodak tijekom godine, te iskorištenih osobnih odbitka, a provodeći poseban postupak, PU izdaje privremeno porezno rješenje te utvrđuje poreznom obvezniku razliku za uplatu ili povrat poreza na dohodak i prireza za 2023. godinu.

2.2. Način provođenja posebnog postupka

Tijekom godine kao poreznog razdoblja, PU prikuplja različite podatke i to:

- podatke u Izvještaju o primicima, porezu na dohodak te doprinosima za obvezna osiguranja na Obrascu JOPPD, o svim oporezivim i neoporezivim primicima koje može ostvariti fizička osoba,
- podatke koje je sam porezni obveznik dostavio u Zahtjevu za priznavanjem prava u posebnom postupku na Obrascu ZPP-DOH, te
- podatke koje je porezni obveznik dostavio u Izvješću o inozemnim primicima rezidenata i tuzemnim neoporezivim primicima nerezidenata te inozemnom porezu na Obrascu INO-DOH.

Na temelju prikupljenih podataka tijekom poreznog razdoblja o oporezivim i neoporezivim primicima koje ostva-

ruju fizičke osobe, stvorena je mogućnost za automatski izračun godišnjeg poreza na dohodak, radi čega je u naš porezni sustav uveden poseban postupak utvrđivanja godišnjeg poreza na dohodak.

Prema čl. 51. st. 1. Zakona, posebnim postupkom smatra se postupak utvrđivanja ukupnog godišnjeg dohotka i ukupnog godišnjeg poreza na dohodak i prireza kojeg provodi PU po službenoj dužnosti. Poseban postupak provodi se na način da se zbroje ukupno ostvareni primici po osnovi dohotka od nesamostalnog rada i drugog dohotka koji se ne smatra konačnim, a isti se umanjuje za ukupne godišnje osobne odbitke na koje porezni obveznik ima pravo prema podacima iz Obrasca PK, te utvrđuje godišnja porezna osnovica.

To znači da PU na temelju prikupljenih podataka o obračunanom porezu na dohodak i prirezu, obavlja godišnji obračun poreza za 2023. godinu, te poreznim obveznicima dostavlja privremeno porezno rješenje, kojim se utvrđuje razlika za uplatu ili povrat poreza na dohodak i prireza po godišnjem obračunu.

Iznimno, privremeno porezno rješenje ne dostavlja se poreznom obvezniku u slučaju ako razlike za uplatu ili povrat poreza nema ili ako je ista nerazmjerna troškovima utvrđivanja i naplate poreza.

Porezna uprava je najprije krajem travnja 2024. godine građanima u Korisničke pretince putem sustava eGrađani počela dostavljati **Obavijest o privremenim poreznim rješenjima u svezi povrata poreza na dohodak za 2023. godinu**, pri čemu je povrat poreza na račune kao i dostava privremenih poreznih rješenja građanima, započela početkom svibnja 2024. godine.

2.2. Tko su porezni obveznici na koje se primjenjuje poseban postupak

Poseban postupak utvrđivanja godišnjeg poreza na dohodak primjenjuje se na:

- Porezne obveznike koji su ostvarili dohodak od nesamostalnog rada (plaću ili mirovinu) **kod dva ili više poslodavaca istodobno** u tijeku istog mjeseca poreznog razdoblja, (što znači da su u jednom mjesecu primili plaću ili mirovinu od dva različita poslodavca),
- Porezne obveznike čiji su **uzdržavani članovi** uže obitelji i djeca tijekom 2023. godine ostvarili oporezive i neoporezive **primitke iznad 3.185,40 €**, a uzdržavatelj je koristio osobni odbitak za uzdržavanog člana u tijeku poreznog razdoblja, čime mu se smanjivala osnovica za oporezivanje,
- Uzdržavane članove kod kojih se na temelju ukupno ostvarenog dohotka u poreznom razdoblju, godišnjim obračunom ostvaruje razlika poreza za povrat.

Međutim, poseban postupak ne primjenjuje se na:

1. porezne obveznike koji obvezno podnose godišnju poreznu prijavu:
 - ako su u poreznom razdoblju ostvarili dohodak od samostalne djelatnosti i djelatnosti po osnovi kojih

se dohodak utvrđuje i oporezuje kao dohodak od samostalne djelatnosti,

- ako je PU zatražila da naknadno plate porez;
- rezidente za dohodak od nesamostalnog rada koji je ostvaren kao član posade broda u međunarodnoj plovidbi,

2. porezne obveznike koji su u poreznom razdoblju ostvarili samo dohodak (za koji ne podnose godišnju poreznu prijavu) od imovine i imovinskih prava, kapitala, drugi dohodak po osnovi povrata doprinosa, drugi dohodak po osnovi razlike vrijednosti imovine i visine sredstava kojima je stečena, drugi dohodak po osnovi privremenih odnosno povremenih sezonskih poslova u poljoprivredi, dohodak koji se u poreznom razdoblju oporezuje u paušalnom iznosu;

3. porezne obveznike za koje PU ne raspolaže podacima o njihovu ostvarenom dohotku u poreznom razdoblju, odnosno porezne obveznike koji su u poreznom razdoblju ostvarili oporezivi dohodak o kojem poslodavac, isplatalac primitka ili sam porezni obveznik, ako mu je propisana obveza izvješćivanja, nije izvijestio PU u propisanom roku i na propisanom izvješću.

3. Zahtjev za priznavanjem prava u posebnom postupku - Obrazac ZPP-DOH

Porezni obveznici koji su tijekom 2023. godine ostvarili godišnje dohotke na koje se primjenjuje poseban postupak, i htjeli su iskoristiti prava koja su propisana Zakonom a za koja PU ne raspolaže podacima, mogli su nadležnoj ispostaviti PU do 29. veljače 2024. godine, podnijeti Obrazac ZPP-DOH, te iskazati podatke radi umanjenja dohotka u posebnom postupku.

Naime, prema čl. 65. st. 1. Pravilnika, PU ne raspolaže podacima bitnim za utvrđivanje prava na umanjenje dohotka poreznih obveznika koji na poreznoj kartici nemaju upisane podatke:

- o svim uzdržavanim članovima uže obitelji i/ili djeci (primjerice: dijete je rođeno 25. travnja 2023. godine a upisano je u Obrascu PK s 2. svibnja 2023. godine, u kojem slučaju je porezni obveznik imao pravo na uvećanje osobnog odbitka i za mjesec travanj 2023. godine),
- o stupnju i vrsti utvrđene invalidnosti,
- o prebivalištu na području jedinica lokalne samouprave razvrstanih u potpomognuta područja I. skupne prema posebnom propisu i području Grada Vukovara,
- o uvećanju osobnog odbitka za plaćene doprinose za zdravstveno osiguranje u tuzemstvu, te
- dana darovanja.

Radi priznavanjem prava u posebnom postupku, uz Obrazac ZPP-DOH, porezni obveznici su trebali priložiti i vjerodostojne isprave radi dokazivanja navedenih olakšica.

Osim navedenih poreznih obveznika, Obrazac ZPP-DOH podnosili su i porezni obveznici

koji su prema čl. 17. st. 5. Zakona, osobni odbitak za uzdržavane članove uže obitelji i/ili djecu preraspodijeliti, nasljednici koji su podnosili godišnju poreznu prijavu u ime umrle osobe, porezni obveznici koji su ostvarili dohodak

u inozemstvu a radi priznavanja prava na uračunavanje poreza plaćenog u inozemstvu, jer su propustili predati Obrazac INO-DOH do 31. siječnja 2024. godine.

Prema podacima koje su građani naveli u Obrascu ZPP-DOH te priloženim vjerodostojnim ispravama, PU primjenjuje poseban postupak u kojem utvrđuje godišnji obračun poreza na dohodak i prireza za 2023. godinu, te donosi privremeno porezno rješenje.

4. Propisani rok za dostavu privremenog poreznog rješenja

Prema čl. 54. st. 1. i 2. Zakona a primjenjujući poseban postupak utvrđivanja godišnjeg poreza na dohodak, na temelju evidencija i podataka s kojima raspolaže po službenoj dužnosti, (korištenjem podataka iz Obrasca JOPPD i Obrasca PK, te Obrasca ZPP-DOH i Obrasca INO-DOH koje je dostavio porezni obveznik), PU utvrđuje poreznom obvezniku godišnji dohodak koji je ostvaren u 2023. godini, kao i razliku poreza na dohodak i prireza za uplatu ili povrat, te donosi privremeno porezno rješenje i to **najkasnije do 30. lipnja 2024. godine**.

Već pri dostavi privremenih poreznih rješenja a najkasnije do 30. lipnja tekuće godine za prethodnu, PU negotovinski isplaćuje više plaćeni porez na dohodak i prirez porezu, na račune fizičkih osoba (tekući, žiro-račun) ako je ostvareno pravo na povrat poreza, i to neovisno o podnošenju prigovora.

Privremeno porezno rješenje donosi se u pisanom obliku, a prema čl. 66. st. 1. Pravilnika, osim oblika i sadržaja propisanog odredbama Zakona kojim se uređuje opći upravni postupak, obvezno sadrži:

- navod o tome da o podnesenom prigovoru odlučuje prvostupanjsko tijelo rješenjem u roku od 30 dana od dana zaprimanja prigovora, te da podneseni prigovor odgađa izvršenje privremenog poreznog rješenja do donošenja rješenja po prigovoru,
- navod da se dostavom privremenog poreznog rješenja na adresu poreznog obveznika s kojom raspolaže PU, a na temelju njezinih službenih evidencija smatra, u smislu Zakona, da je izvršena osobna dostava, te
- uputu o tome da porezni obveznik protiv privremenog poreznog rješenja donesenog na temelju izračuna godišnjeg poreza na dohodak i prireza od strane PU može podnijeti prigovor, ako smatra da su podaci iz privremenog poreznog rješenja nepotpuni ili netočni.

Privremeno porezno rješenje dostavlja se poreznom obvezniku prema adresi njegova poreznog prebivališta, na temelju službenih evidencija s kojima PU raspolaže. Dostavom privremenog poreznog rješenja na navedenu adresu, smatra se da je izvršena osobna dostava pismena poreznom obvezniku.

Međutim, ako bi troškovi utvrđivanja i naplate poreza bili **nerazmjerni** naplaćenom porezu na dohodak i prirezu, radi ekonomičnosti postupka, PU neće takvim poreznim obveznicima dostavljati privremeno porezno rješenje (čl. 54. st. 11. Zakona).

Prema Odluci o svoti koja predstavlja trošak izdavanja rješenja nerazmjernan naplaćenom porezu KLASA: 011-01/19-02/4; URBROJ: 513-27-21-01/22-02 od 30. prosinca 2022. godine, koju je sukladno odredbi čl. 95. OPZ-a donio ravnatelj PU, a koja je stupila na snagu 1. siječnja 2023. godine, utvrđen je iznos od **2,00 €**.

4.1. Obavijest porezne uprave o nedonošenju privremenog poreznog rješenja

Prema čl. 65. st. 3. Pravilnika, porezni obveznici koji do 30. lipnja 2024. godine neće zaprimiti privremeno porezno rješenje a nisu izuzeti od primjene posebnog postupka, mogu **do 31. srpnja 2024. godine**, nadležnoj ispostavi PU, podnijeti **zahtjev za izdavanjem privremenog poreznog rješenja**, u kojem će navesti podatke na temelju kojih smatraju da se na njih trebao primijeniti poseban postupak oporezivanja godišnjeg poreza.

Međutim, u iznimnim slučajevima kada je isplatitelj dohotka dostavio Obrazac JOPPD a iskazani porez i prirez nije uplatio, obrada takvih prijava se odgađa do podmirenja istog, radi čega se poreznom obvezniku dostavlja **obavijest o nedonošenju privremenog poreznog rješenja**.

Naime, prije obrade i izdavanja privremenog poreznog rješenja po godišnjem obračunu poreza na dohodak za 2023. godinu, PU je napravila blokadu poslodavca s dugom na računima JOPPD obrasca za vrste prihoda:

- 1880 – predujam poreza na dohodak i prirez od plaće
- 1899 – predujam poreza na dohodak i prirez od mirovine
- 1945 – predujam poreza na dohodak i prirez po osnovi primitka od kojih se utvrđuje drugi dohodak.

Navedeno znači da se onemogućava sistemska obrada godišnjeg obračuna poreza na dohodak za 2023. godinu za sve one posloprimce čiji poslodavci na računima Obrasca JOPPD imaju iskazan dug po osnovi neplaćenog poreza i prireza, sve dok se iskazani dug ne podmiri u cijelosti.

4.2. Rok za povrat poreza po dostavi privremenog poreznog rješenja

Prema čl. 54. st. 2. Zakona, propisano je da PU na temelju dostavljenih privremenih poreznih rješenja, obavlja zaduženje poreznih obveznika za utvrđenu razliku poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak za uplatu ili poreznim obveznicima obavlja povrat ako porezni obveznik ispunjava uvjete za povrat preplaćenog poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak sukladno Zakonu i propisu kojim je uređen opći porezni postupak.

Stoga se fizičkim osobama za 2023. godinu više plaćeni porez na dohodak isplaćuje zajedno sa dostavom privremenih poreznih rješenja čiji je rok do 30. lipnja 2024. godine.

Ali, sukladno čl. 127. st. 6. Općeg poreznog zakona, povrat preplaćenog poreza može se obaviti samo ako porezni obveznik nema istodobno dospjele a neplaćene druge poreze ili druga javna davanja čiju analitičku evidenciju i naplatu obavlja PU. U slučaju da porezni obveznik ima nepodmirene dugovanja, tada PU najprije od svote preplaćenog po-

reza podmiruje iskazane dugove, a samo ostatak preplaćenog poreza (ako postoji) isplaćuje poreznom obvezniku na račune s kojima raspolaže iz službenih evidencija.

5. Postupak podnošenja prigovora na privremeno porezno rješenje

Na zaprimljeno privremeno porezno rješenje na temelju kojeg je obavljen izračun godišnjeg poreza na dohodak i prireza za 2023. godinu od strane PU, sukladno čl. 54. st. 3. Zakona, porezni obveznik može podnijeti prigovor najkasnije **do 31. srpnja 2024. godine**, ako smatra da su podaci iz privremenog poreznog rješenja nepotpuni ili netočni, te da određene porezne olakšice nisu obuhvaćene privremenim poreznim rješenjem.

Iznimno, ako će porezni obveznici privremeno porezno rješenje zaprimili poslije 30. lipnja 2024. godine, tada imaju mogućnost podnošenja prigovora u roku od **30 dana od dana primitka privremenog poreznog rješenja**. O prigovoru odlučuje prvostupanijsko tijelo odnosno nadležna ispostava PU, donošenjem rješenja u roku od 30 dana od dana njegova zaprimanja.

Prema čl. 54. st. 5. Zakona, ako prvostupanijsko porezno tijelo po podnesenom prigovoru, a nakon izvršene provjere podataka iskazanih u privremenom poreznom rješenju, utvrdi da postoji osnova za izmjenu privremenog poreznog rješenja u skladu s navodima iz prigovora, tada donosi **porezno rješenje** protiv kojeg nije dopuštena žalba, a porezna obveza utvrđena poreznim rješenjem smatra se konačno utvrđenom poreznom obvezom.

Međutim, porezni obveznici koji do 30. lipnja 2024. godine, neće zaprimiti privremeno porezno rješenje a nisu izuzeti od primjene posebnog postupka, mogu do 31. srpnja 2024. godine, nadležnoj ispostavi PU, podnijeti **zahtjev za izdavanjem privremenog poreznog rješenja**, u kojem će navesti podatke na temelju kojih smatraju da se na njih trebao primijeniti poseban postupak oporezivanja a sukladno čl. 65. st. 3. Pravilnika.

Međutim, osnova za podnošenje prigovora **ne može biti propuštanje roka** za podnošenje obrasca za priznavanjem prava u posebnom postupku (Obrazac ZPP-DOH) ili Obrasca za pokretanje posebnog postupka (Obrazac INO-DOH), osim u slučaju opravdanih razloga sukladno odredbama zakona kojim je uređen opći porezni postupak.

Naime, čl. 94. OPZ-a propisano je da ako je porezni obveznik iz opravdanih razloga propustio izvršiti neku radnju u zakonskom roku ili u roku koji je odredilo porezno tijelo i zbog tog propuštanja trpi posljedicu, dopustit će se na njegov prijedlog **povrat u prijašnje stanje**. Prijedlog za povrat u prijašnje stanje podnosi se u roku od osam dana od dana kada je prestao razlog koji je uzrokovao propuštanje, odnosno od dana kada je porezni obveznik doznao za uzrok. Razlozi kojima se obrazlaže prijedlog moraju se učiniti vjerojatnima, a o prijedlogu za povrat u prijašnje stanje porezno tijelo odlučuje rješenjem. Nakon isteka tri mjeseca od propuštenog roka porezni obveznik ne može podnijeti prijedlog za povrat u prijašnje stanje.

Ali iznimno, porezni obveznik može podnijeti prijedlog za povrat u prijašnje stanje i izvršiti propuštenu radnju i nakon isteka tri mjeseca od propuštenog roka ako je u tome bio prije isteka tog roka spriječen višom silom.

5.1. Elementi prigovora protiv privremenog poreznog rješenja

Prema čl. 66. st. 2. Pravilnika, prigovor na dostavljeno privremeno porezno rješenje, porezni obveznik podnosi PU **u pisanom obliku ili elektronički (putem sustava mPorezna, ePorezna, eGrađani)** u skladu s posebnim propisima, a isti osim oblika i sadržaja propisanog odredbama OPZ-a, obvezno sadrži sljedeće elemente:

- opće podatke o podnositelju prigovora (ime i prezime, adresa prebivališta ili uobičajenog boravišta, osobni identifikacijski broj),
- naziv Poreznog tijela kojem se podnosi prigovor,
- poziv na Klasu i Urudžbeni broj rješenja te datum rješenja na koje se podnosi prigovor,
- razloge zbog kojih je podnositelj prigovora nezadovoljan rješenjem odnosno razloge podnošenja prigovora, te
- potpis podnositelja prigovora.

5.2. Postupanje porezne uprave po zaprimanju prigovora

O prigovoru odlučuje prvostupanijsko tijelo – nadležna ispostava PU, donošenjem rješenja u roku od 30 dana od dana njegova zaprimanja.

Nakon izvršene provjere podatka iskazanih u privremenom poreznom rješenju, a postupajući po podnesenom prigovoru, prvostupanijsko tijelo može:

- **uvažiti navode iz prigovora** prema čl. 54. st. 5. Zakona → ako postoji osnova za izmjenu privremenog poreznog rješenja, kada se donosi porezno rješenje, protiv kojeg nije dopuštena žalba, a porezna obveza utvrđena poreznim rješenjem smatra se konačno utvrđenom poreznom obvezom, s obvezom plaćanja poreza u roku od 15 dana od dana dostave rješenja, ili
- **odbiti navode iz prigovora** jer nisu osnovani, a prema čl. 54. st. 7. Zakona → kada se donosi porezno rješenje kojim se odbija prigovor. Protiv takvog rješenja dopuštena je žalba, koja se može podnijeti u roku od 30 dana od dana njegove dostave.

IMATE
PITANJE?

pitajcentar@tim4pin.hr

V Primjer 2: Prigovor na zaprimljeno privremeno porezno rješenje za 2023. godinu

Petar Perić
Velika Gorica
Strma ulica 12
OIB:1211111112

Velika Gorica,
12.6.2024.

MINISTARSTVO FINANCIJA
POREZNA UPRAVA – PODRUČNI URED ZAGREBAČKA
ŽUPANIJA
ISPOSTAVA VELIKA GORICA

**Predmet: PRIGOVOR NA PRIVREMENO POREZNO
RJEŠENJE**

U zakonskom roku podnosim prigovor na privremeno porezno rješenje KLASA: UP/I-410-23/24-02-10; URBROJ:513-07-01-06-24-02 od 3.5.2024. godine koje sam primio 26.5.2024. godine, zbog netočnih podataka na temelju kojeg je obavljen izračun godišnjeg poreza za 2023. godinu. Zbog navedenog mi je utvrđena manja razlika poreza na dohodak i prireza za povrat u iznosu od 963,51 €, umjesto povrata od 1.340,25 €.

U godišnjem obračunu poreza nije mi priznato pravo na umanjenje poreza za mlade za 50 % razmjernog dijela godišnje obveze poreza koja je utvrđena u iznosu od 2.680,51 €.

Tijekom 2023. godine ostvario sam:

- dohodak od nesamostalnog rada u iznosu od 13.182,67 € po osnovi kojeg je plaćen predujam poreza i prireza porezu na dohodak u ukupnom iznosu od 1.525,85 €, te
- drugi dohodak prema ugovoru o autorskom honoraru koji se ne smatra konačnim u iznosu od 5.154,66 € po osnovi kojeg je uplaćen porez i prirez u iznosu od 1.154,66 €.

Ukupno uplaćeni porez i prirez po osnovi dohotka od nesamostalnog rada i drugog dohotka iznosi 2.680,51 €, koliko iznosi i godišnja obveza poreza i prireza za 2023. godinu.

Stoga umanjenje za 50 % porezne obveze za mlade od 26 do 30 godina života treba iznositi 1.340,26 € (2.680,51 x 50 %), koliko treba biti utvrđena razlika poreza i prireza za povrat.

U nadi usvajanja prigovora i ponovnog izračuna, srdačno vas pozdravljam.

Petar Perić

Po zaprimanju prigovora i nakon izvršene provjere podataka iskazanih u privremenom poreznom rješenju, ispostava Velika Gorica prema čl. 54. st.5. Zakona, donosi porezno rješenje kojim se ne prihvaćaju navodi iz prigovor kao osnovani.

Naime, prema čl. 58. st. 6. Pravilnika, pravo na umanjenje godišnjeg poreza na dohodak za 2023. godinu kao porezno razdoblje, imaju fizičke osobe do 30 godina života kojima su godine rođenja utvrđene u Tablici »Godine rođenja

mladih fizičkih osoba koje imaju pravo na umanjenje iz čl. 46. st. 2. Zakona u pojedinom poreznom razdoblju. »

Umanjenje po osnovi godina života koristi se za cijelo razdoblje u kojem porezni obveznik navršava određenu godinu života, a za godine života od 26 do 30 godina, umanjenje poreza i prireza iznosi 50 %.

Međutim, propisana olakšica za mlade osobe može se primijeniti samo na ostvarene primitke od nesamostalnog rada odnosno plaće prema čl. 21.st.1.t.1.Zakona, a ne i za ostvareni drugi dohodak.

Stoga, kako bi se izračunalo umanjenje poreza po osnovi godina života za mladu osobu koja uz plaću ostvaruje i drugi dohodak, potrebno je izračunati **postotni udio dohotka od nesamostalnog rada u ukupnom dohotku**. Izračunani postotak množi se s ukupnim godišnjim porezom koji je utvrđen, a tako dobiveni izračun poreza se umanjuje za 50 %.

Za poreznog obveznika Petra Perić iz Velike Gorice (stopa prireza 12 %) koji ima pravo na godišnji osobni odbitak u iznosu od 6.370,80 € (530,90 € x 12 mj = 6.370,80), to je sljedeći izračun:

Nesamostalni rad
dohodak = 13.182,67 € i uplaćeni porez i prirez
= 1.525,85 €

Drugi dohodak
= 5.154,66 € i uplaćeni porez i prirez
= 1.154,66 €

Ukupno dohodak
= 18.337,33 € **ukupno porez i prirez**
= 2.680,51€

Izračun udjela 13.182,67/18.337,33 = 71,89 %

(Ukupno porez i prirez) 2.680,51 x (postotak udjela) 71,89 % = 1.927,18 x 50 % olakšica = 963,51 € povrat

1.	Ukupni godišnji dohodak (13.182, 67 + 5.154,66)	18.337,33
2.	Godišnji osobni odbitak (530,90 x 12 mj)	- 6.370,80
3.	Godišnja porezna osnovica	11.966,53
4.	Dio porezne osnovice do 47.780,28 € za primjenu porezne stope od 20 %	11.966,53
5.	Dio porezne osnovice za primjenu stope od 30 %	-
6.	Iznos poreza po stopi od 20 %	2.393,31
7.	Godišnji prirez 12 % Velika Gorica	287,20
8.	Ukupna godišnja obveza poreza i prireza za 2023.	2.680,51
9.	Umanjenje za mlade od 26 do 30 godina (čl. 46.st.2.Zakona) - 50 % razmjernog dijela porezne obveze koja se odnosi na dohodak od nesamostalnog rada prema udjelu nesamostalnog rada u ukupnom dohotku	963,51
10.	Godišnja obveza poreza nakon umanjenja	1.717,00
11.	Ukupno uplaćeni predujma poreza i prireza tijekom 2023. godine (plaća 1.525,85 € + drugi dohodak 1.154,66 €)	2.680,51
12.	Razlika poreza i prireza za uplatu	-
13.	Razlika poreza i prireza za povrat	963,51

Primjenom posebnog postupka, poreznom se obvezniku za 2023. godinu vraća 963,51 € poreza na dohodak i prire-

■ TIMAPIN MAGAZIN 6/2024. ■

43

za odnosno 50 % razmjernog dijela porezne obveze, što je prikazano u izračunu u prikazanoj tablici.

6. Plaćanje godišnjeg poreza na dohodak utvrđenog primjenom posebnog postupka oporezivanja

Ako porezni obveznici ne podnesu prigovor na izračun godišnjeg poreza na dohodak od strane PU ili ga podnesu izvan roka od 30 dana od dana zaprimanja privremenog poreznog rješenja, obveza utvrđena privremenim poreznim rješenjem, smatrat će se konačno utvrđenom poreznom obvezom koju je porezni obveznik dužan uplatiti u roku od 15 dana od isteka roka za prigovor, što znači **do 15.8.2024. godine**, a prema čl. 54. st. 9. Zakona. Ako se porez na dohodak ne plati u propisanom roku, na utvrđenu obvezu primjenjuje se stopa zatezne kamate koja je od 1. siječnja 2024. godine utvrđena u visini od 7,50 % godišnje.

Na temelju privremenih poreznih rješenja u kojima je utvrđen godišnji porez na dohodak, PU obavlja zaduženje poreznih obveznika za utvrđenu razliku poreza na dohodak i prireza za uplatu ili poreznim obveznicima obavlja povrat ako porezni obveznik nema neizmirenih drugih obveza na knjigovodstvenim karticama koje se analitički prate u PU.

Međutim, ako nakon provedenog posebnog postupka kod poreznih obveznika nije utvrđena razlika godišnjeg poreza na dohodak i prireza, ili bi troškovi utvrđivanja naplate poreza bili nerazmjerni naplaćenom porezu na dohodak i prirezu, PU takvim poreznim obveznicima neće dostavljati privremena porezna rješenja.

6.1. Povrat poreza na dohodak na redovne račune poreznog obveznika

Ako je u posebnom postupku utvrđivanja godišnjeg poreza na dohodak, poreznom obvezniku utvrđena razlika za povrat više plaćenog poreza u odnosu na utvrđenu poreznu obvezu za 2023. godinu, prema odredbi čl. 46. st. 5. Zakona, više plaćeni porez vraća se poreznom obvezniku **bez podnesenog pismenog zahtjeva**.

Prema čl. 92 .st. 4. Pravilnika, povrat više plaćenog poreza i prireza, vratit će se poreznom obvezniku negotovinski, na njegov tekući ili žiro račun koji je otvoren u banci, bez naplaćivanja provizije, a koji broj računa je porezni obveznik iskazao na Obrascu ZPP-DOH, ili na broj računa s kojim PU raspolaže u svojim evidencijama.

Povrat poreza na dohodak po godišnjem obračunu za 2023. godinu moguće je izvršiti građanima na račun koji je otvoren u Revolut Bank UAB. O čemu je MF izdalo mišljenje Klasa:410-01/23-01/193; Urudžbeni Broj:513-07-01-23-2, od 13. veljače 2023. godine.

Međutim, povrat preplaćenog godišnjeg poreza može se iznimno vratiti i dostavljanjem gotovinskog naloga za isplatu, ali samo ako porezni obveznik u trenutku izvršenja povrata poreza na dohodak nema otvoren tekući ili žiro račun kod banke, jer ne ostvaruje primitke za koje postoji obveza isplate na račun. U tom slučaju organizacija ovlaštena za obavljanje poslova platnog prometa, naplaćuje određenu svotu provizije za obavljanje uslugu.

Posebno se napominje da je prema čl. 127. st. 6. OPZ-a, povrat preplaćenog poreza moguće izvršiti samo ako porezni obveznik nema dospjelih, a neplaćenih poreza ili drugih javnih davanja koje naplaćuje PU (primjerice to mogu biti dugovi po osnovi poreza na promet nekretnina, poreza na nasljedstva i darove, PDV-a, poreza na kuće za odmor, doprinosa za obvezna osiguranja i dr.).

U slučaju da porezni obveznik ima nepodmirenih dugovanja, tada PU najprije od svote preplaćenog poreza podmiruje iskazane dugove, a samo ostatak preplaćenog poreza (ako postoji), isplaćuje poreznom obvezniku na račun koji je naveden na Obrascu ZPP-DOH.

6.2. Povrat poreza na dohodak ako je građanima blokiran račun

Povrat više plaćenog poreza na dohodak i prireza po godišnjem obračunu, ne smatra se primitkom koji bi bio izuzet od ovršnog postupka u cijelosti odnosno u određenoj svoti prema čl. 172. i čl. 173. Ovršnog zakona (Nar. nov., br. 112/12. – 6/24.). Zbog toga PU nije u mogućnosti isplatiti povrat poreza građanima na poseban **zaštićeni račun** sukladno čl. 212. Ovršnog zakona, već se povrat poreza po godišnjem obračunu može obaviti samo na redovne račune poreznog obveznika, neovisno od toga što su isti možda blokirani od strane vjerovnika.

7. Zaključak

Već pri dostavi privremenih poreznih rješenja fizičkim osobama, obavlja se povrat poreza na dohodak po godišnjem obračunu na njihov račun za plaćanje a iznimno i u gotovom novcu. Istodobno nakon zaprimanja privremenog poreznog rješenja, porezni obveznik može podnijeti i prigovor i to najkasnije do 31. srpnja 2024. godine, ako smatra da su podaci iz privremenog poreznog rješenja nepotpuni ili netočni. Za porezne obveznike koji ne podnesu prigovor na rješenje iz posebnog postupka ili ga podnesu izvan propisanog roka, obveza utvrđena privremenim poreznim rješenjem smatra se konačno utvrđenom poreznom obvezom.

Razlika za uplatu poreza na dohodak i prireza po godišnjem obračunu, porezni obveznik je dužan uplatiti u roku od 15 dana od isteka roka za prigovor na privremeno porezno rješenje, što znači do 15. kolovoza 2024. godine. Iznimno, a radi ekonomičnosti postupka, PU neće poreznim obveznicima dostaviti privremeno porezno rješenje, ako bi troškovi utvrđivanja i naplate poreza bili nerazmjerni naplaćenom porezu na dohodak i prirezu.

Povrat preplaćenog poreza moguće je izvršiti samo ako porezni obveznik nema dospjelih, a neplaćenih poreza ili drugih javnih davanja koje naplaćuje PU. Ako je isplatiatelj dohotka koji zapošljava radnike, dostavio Obrazac JOOPD a iskazni porez i prirez nije uplatio, obrada takvih prijava se odgađa do podmirjenja duga, pri čemu se poreznom obvezniku PU dostavlja obavijest o ne donošenju rješenja. Povrat više plaćenog poreza na dohodak i prireza po godišnjem obračunu, ne smatra se primitkom koji bi bio izuzet od ovršnog postupka radi čega PU nije u mogućnosti isplatiti povrat poreza građanima na zaštićeni račun.